

Muuttoliikkeet Venäjältä länteen

Elli Heikkilä

Joensuun yliopisto järjesti *Euroopan unionin rajalla* -symposiumin *Muuttoliikkeet Venäjältä länteen*, 17.-19.6.1999. Symposiumissa oli luennoitsijoita Suomen lisäksi useista eri maista, kuten Venäjältä, Virosta, Saksasta ja Kreikasta. Osallistujia oli liki 80 henkilöä.

Maamme ulkomaalaisväestön määrä on Euroopan alhaisimpia: noin 85 000 ulkomaalaista eli vain 1.7 % väestöstä. Suomeen tulleista puolet tulee työelämään. Inkeriläisten paluumuutto Suomeen käynnistyi 1990-luvun alussa ja jatkui laman aikana. Heistä puolet asuu pääkaupunkiseudulla. Työministeriön politiikan osaston johtajan, Mervi Virtasen, mukaan paluumuuttojonossa on noin 20 000 inkeriläistä, mutta vuosittain heitä voidaan ottaa vastaan noin 2 000. Vuonna 1998 heitä tuli maahan vain 1 400, sillä vastaanottavista kunnista ei löytynyt riittävästi asuntoja.

Suomeen aikoville on järjestetty maahanmuuttovalmennusta esimerkiksi Pietarissa ja Petroskoissa. Paluumuuttajien koulu-

tustaso on varsin korkea: 30 % tulleista on korkeakoulututkinto. Inkeriläisten työttömyysaste Suomessa on ollut alle 40 %, kun taas joidenkin maamme pakolaisryhmien työttömyysaste on jopa 70 %. Inkeriläisten työllistyminen on ollut nopeampaa, sillä heillä on usein paremmat kielelliset valmiudet kuin muilla maahanmuuttajaryhmillä. Asennetutkimusten mukaan inkeriläisiin suhtaudutaan maassamme varsin suopeasti.

Nuoremmat paluumuuttajat eivät ole oppineet kotimaassaan juuri lainkaan suomen kieltä. Hallituksen selonteon mukaan tuleekin parantaa suomen kielen taitoa ja maahanmuuton valmiuksia jo ennen muuttoa lähtöalueella. Suomea osaavat saavat etusijan. Inkerinsuomalaisia tulee myös tukea heidän kotiseudullaan, jotta muuttotarve Suomeen vähenisi ja näin voitaisiin ylläpitää suomalaisperinnettä rajan takana.

Tutkijat Mikhaïl Leoukhine ja Pentti Stranius Joensuun yliopiston Karjalan tutkimuslaitokselta ovat selvittäneet venäläisen älymystön muuttoa länteen. Tapaus-

tutkimus on tehty Joensuussa. Heidän kyselytutkimuksensa mukaan tärkeimpänä syynä Suomeen tuloon on avioliitto ja perheen yhdistäminen, toisena työhön liittyvät syyt ja kolmantena suomalaisuuteen tunnettu henkinen ja kulttuurinen yhteenkuuluvuus. Vastaajien enemmistö toimi täällä omassa ammatissaan ja 56 % näki työmahdollisuutensa erinomaisina tai hyvinä. Useat pitivät suomalaisista yhteiskuntaa oikeudenmukaisena ja kokivat työpaikoillaan suhtautumisen myönteisenä. Vastaajissa oli iso joukko opettajia sekä mm. lääkäreitä ja ekonomia.

Kyselytutkimuksen koulutuspuolen vastauksissa tuotiin esille loppututkimusten vastaavuuden määrittelyn tarkeys. Työllistymisen parantamiseksi tulisi olla tietokonekursseja ja tekniikan opetusta. Esitettiin toive, että alkeiskurssin opettajien olisi osattava kertoa asioista myös venäjän kielellä. Valmentavilla kielikursseilla pitäisi myös olla eritasoisille opiskelijoille omat ryhmänsä.